

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ 6/2024 ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

ΑΡΙΘΜ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 78/2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Γνωμοδότηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: 'Αντιπλημμυρική προστασία περιοχής Τεναγών- Φιλίππων Ν Καβάλας-Δράμας-Σερρών'. (ΠΕΤ 2204749119)

Σήμερα **30 Σεπτεμβρίου** ημέρα **Δευτέρα** και ώρα **10:00 π.μ.** συνήλθε σε δημόσια τακτική Συνεδρίαση η Επιτροπή Αγροτικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ύστερα από την αριθ. ΔΔ.ΟΙΚ. 306814/5027/25-09-2024 έγγραφη πρόσκληση του προέδρου αυτής, που επιδόθηκε σε κάθε μέλος χωριστά, σύμφωνα με το άρθρο 177 του Ν. 3852/2010.

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:

1. ΠΑΤΑΚΑΚΗΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ:

1. ΔΕΛΗΣΤΑΜΑΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
2. ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
3. ΜΟΛΛΑ ΙΣΑ ΡΙΤΒΑΝ
4. ΑΜΟΥΤΣΚΑ ΙΜΠΡΑΧΗΜ (ΑΝΑΠΛ. ΜΕΛΟΣ)
5. ΧΑΤΖΗ ΜΕΜΕΤ ΡΙΤΒΑΝ
6. ΚΑΤΣΟΓΡΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
7. ΔΑΛΚΙΤΖΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
8. ΜΠΑΧΑΡΙΔΟΥ ΦΑΝΗ
9. ΜΠΟΔΟΥΡΟΓΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ (ΑΝΑΠΛ. ΜΕΛΟΣ)
10. ΚΑΣΑΠ ΑΧΜΕΤ
11. ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ
12. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ

ΑΠΟΝΤΕΣ:

Απουσίαζαν αν και κλήθηκαν νόμιμα.

Χρέη υπηρεσιακής γραμματείας άσκησε η υπάλληλος της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Π.Ε. Δράμας κα Ασανίνα Ευθαλία.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, διότι σε σύνολο δέκα τριών (13) μελών ήταν παρόντα τα δέκα (10) μέλη, ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ανάργυρος Πατακάκης κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ. κ. Χατζή Μεμέτ Ριτβάν & Κασάπ Αχμέτ προσήλθαν κατά την συζήτηση του 1ου θέματος.

Ο Περιφερειακός Σύμβουλος κ. Σεϊτανίδης Χαρίλαος προσήλθε κατά την συζήτηση του 8ου θέματος.

Εισηγούμενη το 8^ο θέμα ημερήσιας διάταξης η υπάλληλος του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Καβάλας κα Κωνσταντινίδα έθεσε υπόψη των μελών της Επιτροπής το αριθμ. Πρωτ. 241211/4534/06-06-2024 έγγραφο του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Π.Ε. Καβάλας το οποίο αναφέρει τα εξής:

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		
Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου 'Αντιπλημμυρική προστασία περιοχής Τεναγών- Φιλίππων Ν Καβάλας- Δράμας-Σερρών'		
2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ		
A / A	ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ (ΦΕΚ)	ΤΙΤΛΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
1.	N. 4014/2011 (ΦΕΚ209Α)	Περιβαλλοντική Αδειοδότηση Έργων και δραστηριοτήτων
2.	ΥΑ 17185/1069 (ΦΕΚ 841Β/2022)	Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης.
3.	ΥΑ 170225/20-01-2014 (ΦΕΚ 135 Β'/2014)	Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού ΠΕΚΑ με αρ. 1958/2012 (Β' 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α' 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.»
4.	Αριθμ. Ε.Γ.: οικ904/2017 (ΦΕΚ4679Β)	Έγκριση της 1 ^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Μακεδονίας και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
5.	Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ41392/333 (ΦΕΚ2690Β/2018)	Έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ανατολικής Μακεδονίας (ΕΛ11) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
6.	Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 (ΦΕΚΑΑΠ/2018)	Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού.
3. ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΡΓΟΥ		
ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑ ΑΥΤΟΨΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ		ΝΑΙ
		ΟΧΙ ☒

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ι.1 Γενικά στοιχεία του έργου

Ι.1.1. Είδος και μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας.

Σκοπός της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι η περιβαλλοντική αδειοδότηση των απαιτούμενων έργων για την αποτελεσματική αποστράγγιση των ομβρίων υδάτων της περιοχής των Τεναγών Φιλίππων αλλά και την αποτελεσματική άρδευση των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Τα επιμέρους προτεινόμενα έργα κατατάσσονται στη 2η Ομάδα ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ της 2' σχετικής και στις κατηγορίες:

- «Αγωγούς μεταφοράς νερού κάθε είδους και χρήσης, όπως: κλειστοί αγωγοί μεταφοράς νερού συμπεριλαμβανομένου και του θερμού) ή αποχέτευσης ομβρίων, διώρυγες, τάφροι, σήραγγες μεταφοράς υδάτων κλπ (α/α7)» Α2 Κατηγορίας. Το μήκος της σήραγγας εκτιμάται περί τα 4.800m.
- «Υδροληψία ή εκτροπή νερού από υδατορέματα με οποιονδήποτε τρόπο (εφεξής «υδροληψία από υδατορέματα»), όπως: με φράγμα ταμίευσης ή ανάσχεσης, ρουφράκτη, διάφραγμα υπό την κοίτη, άντληση κλπ (α/α 3)» Α2 Κατηγορίας. Το απολήψιμο νερό για την κάλυψη των αναγκών του αρδευτικού δικτύου ανέρχεται περί τα 8,85hm³/έτος
- «Αρδευτικά και (απο)στραγγιστικά έργα, έργα αγροτικού αναδασμού, και συναφή έργα (α/α 9)» Α2 Κατηγορίας. Το σωληνωτό υπό πίεση αρδευτικό δίκτυο έχει μεικτή αρδευόμενη έκταση περί τα 14.500 στρέμματα.
- «Αντιπλημμυρικά έργα και έργα διευθέτησης της ροής των υδάτων (εφεξής «αντιπλημμυρικά έργα α/α 15α». Α1 Κατηγορίας. Το συνολικό εμβαδόν των λεκανών απορροής ανέρχεται περί τα 478km².
- «Φράγματα και αναβαθμούς εντός κοίτης υδατορεμάτων (εφεξής «φράγματα»), κάθε είδους χρήσης, όπως: ταμίευσης, εκτροπής, μερισμού, υδροληψίας υδροηλεκτρικών έργων, αντιπλημμυρικής προστασίας, θυροφράγματα κλπ α/α 1» για το φράγμα Νικήσιανης που θα ανακατασκευαστεί. Α2 Κατηγορίας.

Ι.1.2. Γεωγραφική θέση και διοικητική υπαγωγή έργου ή δραστηριότητας – Άλλα στοιχεία χωροθέτησης

Το υπό μελέτη έργο ανήκει στα διοικητικά όρια των Δημοτικών Ενοτήτων (Δ.Ε.) Καβάλας και Φιλίππων του Δήμου Καβάλας Π.Ε. Καβάλας, Δ.Ε. Ελευθερούπολης και Δ.Ε. Παγγαίου του Δήμου Παγγαίου Π.Ε. Καβάλας, Δ.Ε. Καλαμπακίου του Δήμου Δοξάτου Π.Ε. Δράμας, Δ.Ε. Σιτάγρων Δήμου Προσοτσάνης Π.Ε. Δράμας και Δ.Ε. Κορμίστας του Δήμου Αμφίπολης της Π.Ε. Σερρών.

Τα Τενάγη των Φιλίππων αποτελούν μία φυσική κλειστή κοιλάτητα έκτασης 100.000στρεμμάτων περίπου στη Μακεδονία, στο νοτιοανατολικό τμήμα της πεδιάδας Δράμας. Η έκτασή τους έχει αποιοειδές σχήμα με κύριο άξονα Διεύθυνσης ΑΝΑ-ΔΒΔ και μήκος περί τα 29km. Περιβάλλεται από τα όρη Λεκάνης, το Παγγαίο όρος και το όρος Σύμβολο. Η συνολική έκταση των Τενάγειων περιοχών εκτιμάται 96.200 στρέμματα (62.330 στην Π.Ε. Καβάλας, 26.450 στην Π.Ε. Δράμας και 7.520 στην Π.Ε. Σερρών).

Ι.1.3. Προστατευόμενες περιοχές

Στην περιοχή μελέτης εντοπίζονται προστατευόμενες περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000. Ειδικότερα, οι βόρειες περιμετρικές τάφροι εμπίπτουν εντός της προστατευόμενης περιοχής με ονομασία τόπου «Κορυφές όρους Παγγαίου- Πηγαία νερά Κεφαλαρίου Φιλίππων – Σπήλαιο Αρκουδοσπηλιά» με κωδικό **GR1150005**. Ακόμη, το υπό μελέτη έργο στη θέση εκβολής της Σήραγγας χωροθετείται σε ελάχιστη απόσταση 100m από την προστατευόμενη περιοχή με ονομασία τόπου «Θαλάσσια περιοχή Καβάλας - Θάσου» με κωδικό **GR1150014**. Συνημμένα έχει κατατεθεί Ειδική Οικολογική αξιολόγηση εκτίμησης των επιπτώσεων στις περιοχές αυτές.

Τμήμα του έργου είναι εντός του οριοθετημένου αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων και η υπόγεια στραγγιστική σήραγγα διαπερνά εκτάσεις που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία .

Ι.1.4. Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα

Σύμφωνα με την ΜΠΕ με την υλοποίηση του νέου υπό πίεση αρδευτικού δικτύου θα πρέπει οι ατομικές γεωτρήσεις που αρδεύουν τη συγκεκριμένη περιοχή να καταργηθούν ή σε περίπτωση που κριθούν ως αξιοποιήσιμες, να χρησιμοποιηθούν για την άρδευση. Για το λόγο αυτό προτείνεται η παρακολούθηση και διαχείριση των υφιστάμενων γεωτρήσεων από το φορέα διαχείρισης του έργου.

Ο σχεδιασμός και η λειτουργία των υπό μελέτη έργων μπορεί να εμπλακεί με τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα έργα ΤΑΡ και ΔΕΣΦΑ που διατρέχουν την περιοχή μελέτης. Στο πλαίσιο αδειοδότησης της παρούσας, σύμφωνα με την ΜΠΕ, θα γίνει κοινοποίηση στους φορείς διαχείρισης των ΤΑΡ και ΔΕΣΦΑ για τυχόν μελλοντικά προγραμματισμένα έργα, καθώς και για την αντιμετώπιση διασταύρωσης με τα υφιστάμενα έργα. Τα ανωτέρω στοιχεία θα ληφθούν υπόψη στον οριστικό σχεδιασμό των έργων -που σε αυτή τη φάση μελετήθηκαν σε επίπεδο προμελέτης- και κάθε δυνατή συνέργεια θα εξεταστεί διεξοδικά.

II. Περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας

Ιστορική Εξέλιξη

Η περιοχή των Τεναγών στο παρελθόν αποτελούσε ένα τέλμα στο οποίο συγκεντρώνονταν οι απορροές των γύρω ορεινών όγκων δημιουργώντας το ομώνυμο έλος. Στη συνέχεια, μέσω της κατασκευής της Κεντρικής Τάφρου Φιλίππων (εφεξής Κεντρική Τάφρος ή ΚΤΦ) (δεκαετία 1930), η περιοχή αποξηράνθηκε ώστε να αξιοποιηθεί. Τα έργα περιελάμβαναν:

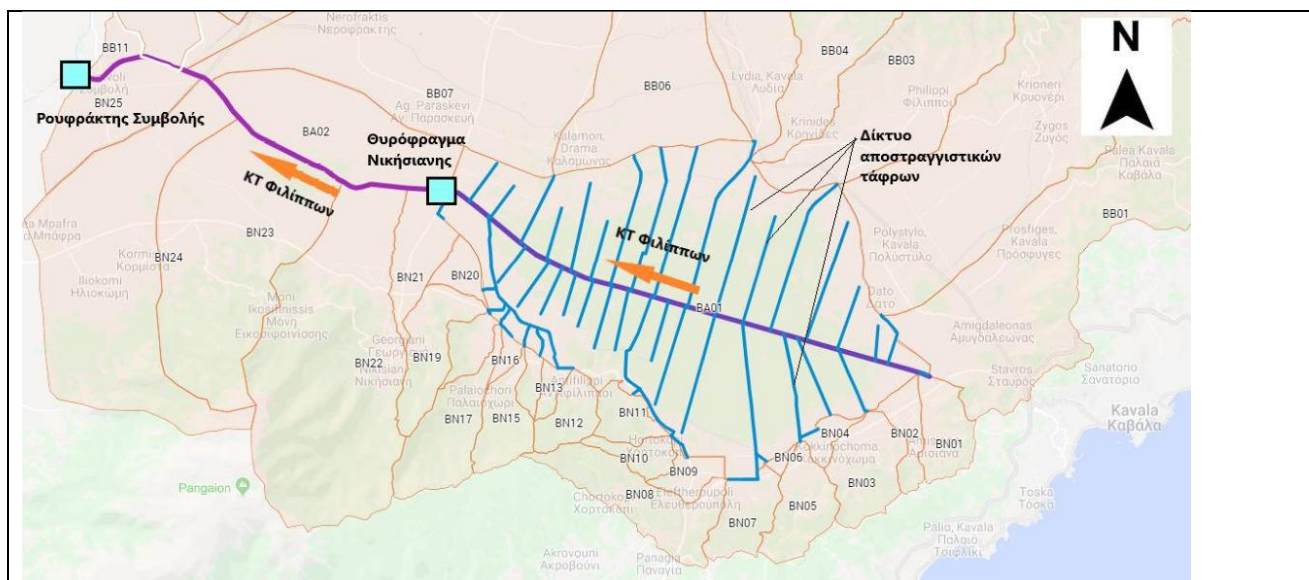
- Τη διάνοιξη της Κεντρικής Τάφρου, μήκους 28,5km και πλάτους 50m, που διασχίζει την περιοχή ξεκινώντας από το χωριό Αμισιανά και εκβάλλοντας στον ποταμό Αγγίτη, στο ύψος του χωριού Συμβολή της Π.Ε. Σερρών.
- Την εκβάθυνση του ποταμού Αγγίτη (παραπόταμος του Στρυμόνα).
- Την κατασκευή ρυθμιστή ροής με έξι (6) θυροφράγματα στην Κεντρική Τάφρο, στο ύψος του χωριού Συμβολή.
- Τη διάνοιξη δευτερευουσών τάφρων που εκβάλουν στην Κεντρική Τάφρο, ανά χιλιόμετρο περίπου.
- Τη διάνοιξη ενός στραγγιστικού δικτύου, στραγγιστικών τάφρων τρίτης και τέταρτης τάξης.

Μετά την αποξήρανση, η περιοχή παραχωρήθηκε στους κατοίκους των γειτονικών δήμων προς γεωργική αξιοποίηση. Από την αποξήρανση και έπειτα, λόγω της σύνθεσης του εδάφους από κοιτάσματα τύρφης, η στάθμη επιφανείας του, συνεχώς υποβιβάζεται εξαιτίας του φαινομένου της συνίζησης. Το πρόβλημα αυτό εξελίχθηκε με έντονο ρυθμό τις επόμενες δεκαετίες, με αποτέλεσμα σήμερα τα υφιστάμενα στραγγιστικά έργα να αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στο ρόλο τους, δεδομένου ότι τα εδάφη βρίσκονται σε χαμηλότερη στάθμη από τον ποταμό Αγγίτη, όπου και πραγματοποιείται η εκβολή των υδάτων.

Υφιστάμενη Κατάσταση

Στην παρούσα κατάσταση, υφίσταται δίκτυο αποστράγγισης από τάφρους που αποστραγγίζουν την πεδιάδα Τεναγών. Το δίκτυο αυτό είναι γενικής μορφής «ψαροκόκαλου» έχοντας μια Κεντρική Τάφρο που διατρέχει όλη την πεδιάδα από ανατολή σε δύση. Σε αυτήν την τάφρο καταλήγουν κάθετα όλες οι δευτερεύουσες τάφροι του εσωτερικού δικτύου της πεδιάδας των Τεναγών. Το δίκτυο αυτό συνοδεύεται από έναν μεγάλο αριθμό χειροκίνητων θυροφραγμάτων, τα περισσότερα από τα οποία είναι παροπλισμένα, κρατά υψηλό υπόγειο υδροφόρο και καλύπτει εν μέρει τις αρδευτικές

ανάγκες των καλλιεργειών μέσω υπάρδευσης. Το συνολικό μήκος της Κεντρικής Τάφρου είναι 28,5km με κατεύθυνση προς τα δυτικά. Στο μέσον περίπου της υφιστάμενης όδευσης (15,5km) σχηματίζεται φυσικός υδροκρίτης όπου βρίσκεται το θυρόφραγμα Νικήσιανης. Από εκεί και πέρα η υφιστάμενη ΚΤΦ συνεχίζει προς τα δυτικά, για άλλα 13km περίπου, όπου συναντά το υφιστάμενο θυρόφραγμα (ρουφράκτη) Συμβολής. Αμέσως κατόπιν του θυροφράγματος Συμβολής, συμβάλλει ο ποταμός Αγγίτης και ξεκινά το ιδιαίτερου φυσικού κάλλους κλειστό φαράγγι του ποταμού Αγγίτη (Στενά Αγγίτη), το μήκος του οποίου είναι 5,5km.

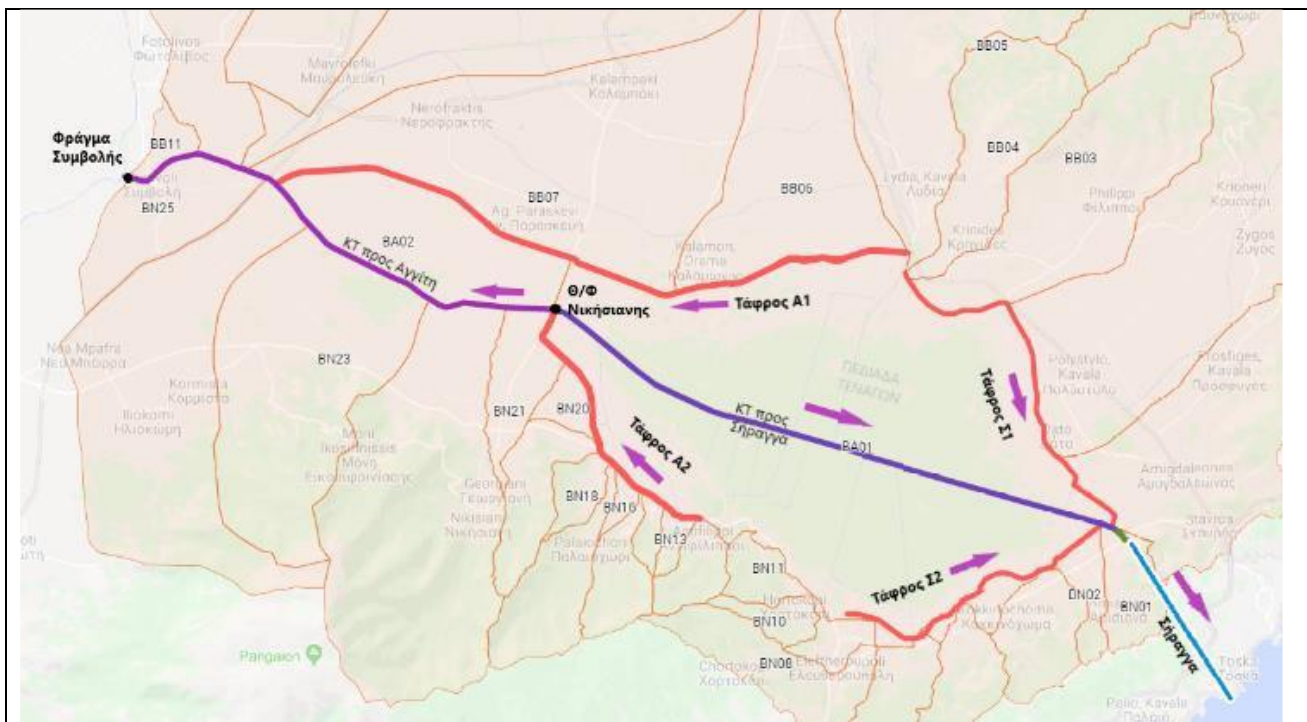

Σχ 1: Σχηματική Διάταξη κυριότερων υφιστάμενων έργων(

Προτεινόμενα Έργα

Τα έργα που προτείνονται με την παρούσα μελέτη, αφορούν στην κατασκευή δικτύου ανοικτών ανεπένδυτων διωρύγων (τάφρων) εντός της κλειστής πεδιάδας των Τεναγών, συνολικής έκτασης 100km² περίπου, ο σκοπός του οποίου είναι τόσο η αποστράγγιση των ομβρίων υδάτων, όσο και η άρδευση των χωραφιών με τη μέθοδο της υπάρδευσης. Επιπλέον, για τμήμα της πεδιάδας Τεναγών, έκτασης περίπου 14.500 στρεμμάτων, το οποίο δεν διαθέτει ικανοποιητικά υψηλή στάθμη υπογείων υδάτων, ώστε να αρδεύεται με υπάρδευση, προβλέπεται η κατασκευή νέου αρδευτικού σωληνωτού δικτύου υπό πίεση, για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών των αντίστοιχων καλλιεργειών. Όσον αφορά το δίκτυο τάφρων, αυτό χωρίζεται σε περιμετρικό, που αποτελείται από τέσσερις (4) περιμετρικές τάφρους και σε εσωτερικό, εντός της πεδιάδας των Τεναγών. Επίσης, στο κέντρο περίπου της πεδιάδας, οδεύει η Κεντρική Τάφρος η οποία υφίσταται και σήμερα και σ' αυτήν καταλήγουν όλες οι τάφροι του εσωτερικού δικτύου, καθώς και οι περιμετρικές.

Οι τέσσερις (4) περιμετρικές τάφροι (εκβάθυνση, διαπλάτυνση) θα παραλαμβάνουν τα όμβρια ύδατα των εξωτερικών λεκανών και θα τα παροχετεύουν στην Κεντρική Τάφρο, είτε δυτικά του φράγματος Νικήσιανης (ΒΔ Τάφρος Α1 Βαλτοχωρίου, ΝΔ Τάφρος Α2), είτε ανατολικά (ΒΑ Τάφρος Σ1 Δάτου, ΝΑ Τάφρος Σ2) στη θέση του υφιστάμενου φρέατος αρχής της Κεντρικής Τάφρου στην περιοχή Αμισιάνων, η οποία εμφανίζεται στο Σχήμα 1. Τα επιφανειακά ύδατα που καταλήγουν δυτικά του φράγματος Νικήσιανης, θα οδηγούνται, όπως συμβαίνει και σήμερα, μέσω των υφιστάμενων κλίσεων της Κεντρικής Τάφρου προς το Φράγμα Συμβολής και θα εκβάλλουν στον ποταμό Αγγίτη. Αντίθετα, η αποστράγγιση των επιφανειακών υδάτων ανατολικά του φράγματος Νικήσιανης θα πραγματοποιείται, με αντιστροφή της σημερινής διεύθυνσης ροής της Κεντρικής Τάφρου των Τεναγών, σε μήκος 15,8km. Επομένως, η Κεντρική Τάφρος θα ανακατασκευαστεί και θα οδεύει, στο τμήμα της ανατολικά του φράγματος της Νικήσιανης, προς τα ανατολικά (αντίθετα από σήμερα) και θα καταλήγει, στη θέση όπου σήμερα βρίσκεται το φρέαρ αρχής της, σε υδραυλική-στραγγιστική σήραγγα, η οποία θα εκβάλλει στον κόλπο της Καβάλας.

Σχ 2: Σχηματική διάταξη προτεινόμενων έργων

Η στραγγιστική σήραγγα θα είναι μήκους 4,8km περίπου και διαμέτρου 5,0m και θα διατρέχει το όρος Σύμβολο στην περιοχή Αμισιανών, εκβάλλοντας στη θάλασσα, 1,5km ανατολικά του οικισμού Παλαιού Καβάλας. Ταυτόχρονα, με την αντιστροφή της διεύθυνσης της υφιστάμενης ροής της Κεντρικής Τάφρου, ανακατασκευάζεται και αναβαθμίζεται λειτουργικά το ρυθμιστικό φράγμα Νικήσιανης. Όσον αφορά στην κατασκευή του προτεινόμενου αρδευτικού σωληνωτού δικτύου, η περιοχή χωροθετείται ανατολικά, καθώς εκεί αναμένεται μεγαλύτερη ταπείνωση της στάθμης των υπογείων υδάτων, λόγω της αντιστροφής της υφιστάμενης φοράς της κεντρικής τάφρου στο τμήμα της ανατολικά του φράγματος Νικήσιανης. Η περιοχή αυτή για λόγους διαχείρισης και μεγέθους σωληνογραμμών και αντλιοστασίων διαχωρίστηκε σε τρεις επιμέρους περιοχές, Α, Β και Γ, συνολικής έκτασης περίπου 14.500 στρεμμάτων. Στο σχήμα που ακολουθεί φαίνονται οι προτεινόμενες περιοχές κατασκευής του νέου σωληνωτού υπό πίεση αρδευτικού δικτύου. Επίσης προτείνεται η σύσταση και λειτουργία Φορέα Διαχείρισης των έργων και της περιοχής ο οποίος θα διασφαλίζει την καλή τους λειτουργία.

Εν κατακλείδι, το υπό μελέτη έργο, όπως εμφανίζεται και στο Σχήμα 2, αφορά στα κάτωθι:

- Αντιστροφή της κατεύθυνσης ροής στην Κεντρική Τάφρο από το Φράγμα Νικήσιανης και προς τα Ανατολικά σε μήκος 15,8km. Η ΚΤΦ θα καταλήγει σε υδραυλική – στραγγιστική σήραγγα, η οποία θα εκβάλει στον κόλπο της Καβάλας.
- Μερική στράγγιση του Κεντρικού τομέα των Τεναγών μέσω της προαναφερόμενης σήραγγας, μήκους $\approx 4,8$ km, διατομής θολωτού τύπου και ισοδύναμης υδραυλικής διαμέτρου 5,00m, κάτω από το όρος Σύμβολο και εκβολή σε κατάλληλη θέση.
- Αναβάθμιση της Βόρειας Περιμετρικής Τάφρου (Α1) μήκους $\approx 17,5$ km, ώστε να παροχετεύει τα πλημμυρικά ύδατα των Βορειο-Δυτικών λεκανών.
- Αναβάθμιση Ανατολικής Περιμετρικής Τάφρου (Σ1) μήκους ≈ 10 km με κατεύθυνση προς το φρέαρ εισόδου της προτεινόμενης Σήραγγας, ώστε να παροχετεύει τα πλημμυρικά ύδατα των Βορειο-Ανατολικών λεκανών οδεύει πάνω σε υφιστάμενη τάφρο στην οποία εφαρμόζεται διαπλάτυνση και εμβάθυνση.
- Αναβάθμιση- κατασκευή Νοτιο-Δυτικής Περιμετρικής Τάφρου (Α2) μήκους $\approx 7,5$ km, για την παροχέτευση της απορροής των Νοτιο-Δυτικών λεκανών προς τα Δυτικά του Φράγματος Νικήσιανης, οδεύει στα τελευταία ανάντη 500m πάνω στην υφιστάμενη τάφρο ρέματος Αντιφιλιπών στην οποία εφαρμόζεται διαπλάτυνση και εμβάθυνση. Στα υπόλοιπα 7χλμ γίνεται εκσκαφή και όδευση παράλληλα σε υφιστάμενο χωματόδρομο ή στην επαρχιακή οδό Ελευθερούπολης -Σερρών.
- Αναβάθμιση-κατασκευή Νοτιο-Ανατολικής Περιμετρικής Τάφρου (Σ2), μήκους $\approx 8,0$ km, για την παροχέτευση της απορροής των Νοτιο-Ανατολικών λεκανών προς το φρέαρ εισόδου της προτεινόμενης σήραγγας. Η Τάφρος οδεύει στα πρώτα κατάντη 4,5χλμ πάνω στην υφιστάμενη περιμετρική τάφρο των Τεναγών στην οποία εφαρμόζεται διαπλάτυνση και εκβάθυνση. Για 1 χλμ η όδευση γίνεται παράλληλα σε

υφιστάμενους δρόμους ενώ στα τελευταία 2,6χλμ η τάφρος κατασκευάζεται εντός αγροτεμαχίων.

- Επαναδιαστασιολόγηση και αναβάθμιση του εσωτερικού δικτύου αποστραγγιστικών τάφρων της πεδιάδας των Τεναγών, ανατολικά του φράγματος της Νικήσιανης, συνολικού μήκους 360km.
- Αναβάθμιση υφιστάμενου φράγματος Νικήσιανης με κατασκευή νέων θυροφραγμάτων.
- Κατασκευή νέου αρδευτικού σωληνωτού δικτύου υπό πίεση, έκτασης περίπου 14.500 στρεμμάτων, που χωροθετείται σε περιοχή με υψόμετρα εδάφους μεγαλύτερα του +44,00m, καθώς οι περιοχές αυτές δεν θα μπορούν να αρδευτούν ικανοποιητικά με υπάρδευση.

Εναλλακτικές Λύσεις

Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν στην Προμελέτη βασίστηκαν στην Προκαταρκτική μελέτη με τίτλο «Διαχειριστικές υποδομές περιοχής Τεναγών Φιλίππων», η οποία εκπονήθηκε από τη Δ/ση Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, το 2014. Η προκαταρκτική μελέτη εξέταζε δύο εναλλακτικές λύσεις. Η πρώτη ήταν η αντιστροφή της φοράς της ροής της κεντρικής τάφρου προς τα ανατολικά και η στράγγιση της πεδιάδας προς τον κόλπο της Καβάλας μέσω υδραυλικής σήραγγας. Η δεύτερη εναλλακτική λύση προέβλεπε στράγγιση προς τον ποταμό Αγγίτη και πάλι μέσω υδραυλικής σήραγγας, ενώ εξετάστηκε και το κόστος της μηδενικής λύσης. Η

προκαταρκτική μελέτη προέκρινε την πρώτη λύση. Αν και η προκαταρκτική μελέτη είχε διερευνήσει σε έναν βαθμό τις εναλλακτικές λύσεις, εκτιμήθηκε ότι λόγω της σπουδαιότητας και του μεγέθους των προτεινόμενων έργων θα

έπρεπε να γίνει αναλυτική και λεπτομερής διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων και στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης με σκοπό να ελεγχθεί αν η προτεινόμενη λύση, αποτελεί τη βέλτιστη από πλευράς οικονομίας και απόδοσης. Κατά τη φάση της Προμελέτης εξετάστηκαν συνολικά πέντε (5) εναλλακτικές λύσεις, έτσι ώστε να καλυφθεί το σύνολο των πιθανών εναλλακτικών λύσεων και να επιλεγεί με ασφάλεια η βέλτιστη. Όλες οι εναλλακτικές λύσεις αφορούν την Κεντρική Τάφρο των Τεναγών και τον τελικό αποδέκτη των πλημμυρικών απορροών. Ενδεικτικά αναφέρεται:

Πρώτη λύση: η συνολική εκβάθυνση της Κεντρικής Τάφρου των Τεναγών προς τα δυτικά με ταυτόχρονη εκβάθυνση του βραχώδους πυθμένα του φαραγγιού Αγγίτη

Δεύτερη Λύση (παραλλαγή πρώτης): συνολική εκβάθυνση της Κεντρική Τάφρου των Τεναγών προς τα δυτικά με κατάληξη σε σήραγγα που θα περνά τα «Στενά του Αγγίτη» από νότια και θα εκβάλλει στον Αγγίτη, κατάντι του φαραγγιού.

Τρίτη Λύση: εκβάθυνση της Κεντρικής Τάφρου προς τα δυτικά ωστόσο δεν θα αποστραγγίζεται το σύνολο της πεδιάδας των Τεναγών. Ένα μικρό κομμάτι, δεν θα αποστραγγίζεται από την Κεντρική Τάφρο, καθώς θα είναι χαμηλότερα από αυτή αλλά μέσω μιας λιμνοδεξαμενής η οποία θα κάνει μερική ανάσχεση πλημμύρας μειώνοντας την παροχή άντλησης. Η εναλλακτική αυτή έχει δύο υποπεριπτώσεις ανάλογα με το που θα καταλήγει η Κεντρική Τάφρος.

Τέταρτη λύση: η λύση αυτή είναι ίδια με την πρώτη με την διαφορά πως χρησιμοποιείται αντλιοστάσιο στην είσοδο του φαραγγιού για να αποφευχθεί η εκβάθυνση του βραχώδους πυθμένα του φαραγγιού.

Πέμπτη λύση: αποτελεί η λύση που έχει προκριθεί για λόγους οικονομίας και απόδοσης. Αποτελεί την οικονομικότερη με συνολικό ανηγμένο κόστος στα 50 έτη 180.000.000 ευρώ. (Στα κόστη των εναλλακτικών λύσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα κόστη ανακατασκευής των υφιστάμενων θυροφραγμάτων και τα κόστη κατασκευής νέων καθώς και τα παράπλευρα κόστη που πιθανώς να προκύψουν λόγω κατασκευαστικών δυσχερειών)

III. Επιστημόσεις- Παρατηρήσεις

Από τα αναφερόμενα στη ΜΠΕ έχουμε τις εξής σοβαρές επιφυλάξεις:

Α. Δεν εξετάστηκε ο έλεγχος συμβατότητας του Χωροταξικού της ΑΜΘ σε σχέση με την διοχέτευση της απορροής στην παράκτια περιοχή του Κόλπου Καβάλας. Συγκεκριμένα η θέση εξόδου της σήραγγας που θα διοχετεύει τις πλημμυρικές απορροές της κεντρικής τάφρου και των περιμετρικών Σ1 και Σ2, έχει συντεταγμένες κατά ΕΓΣΑ: Χ: 531.478,69 και Ψ: 4.528.356,14 και βρίσκεται ανάμεσα σε δύο ακτές κολύμβησης (Μπάτης και Τόσκα) βραβευμένων με γαλάζια σημαία και με τουριστικές εγκαταστάσεις, σε ισομετρική ευθεία απόσταση 680 περίπου μέτρων.

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του Χωροταξικού Πλαισίου της ΠΑΜΘ το 2018, άρθρο 6 παρ. 6 οι δυτικές ακτές Καβάλας αναγνωρίζονται ως χωρική ενότητα τουρισμού- παραθερισμού και σύμφωνα με το άρθρο αυτό «οι χωρικές αυτές ενότητες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας και στον μετασχηματισμό της σε τουριστικό προορισμό αριστείας, ως υποδοχείς τουριστικών

υποδομών με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης.»

Στην ΜΠΕ δεν γίνεται καμία σχετική αναφορά και ο έλεγχος της συμβατότητας με το χωροταξικό της ΠΑΜΘ γίνεται μόνο για την αγροτική περιοχή των Τεναγών.

Β.1. Δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων και οι επιπτώσεις του έργου στα παράκτια ύδατα. Σύμφωνα με την 1^η και 2^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑ της Ανατολικής Μακεδονίας η Τάφρος Φιλίππων και το Ρέμα Κεφαλαρίου ανήκουν στα ευπρόσβλητα υδατικά συστήματα που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης. Η κατάσταση του οικολογικού δυναμικού της Τάφρου Φιλίππων (EL1106R0002060293A, EL1106R0002060217A) και του ρέματος Κεφαλαρίου (EL1106R0002060218H, EL1106R0002060219N) έχει χαρακτηριστεί κατώτερη της καλής για την Τάφρο Φιλίππων και μέτρια και κατώτερη της καλής αντίστοιχα για το ρέμα Κεφαλαρίου σύμφωνα με τα στοιχεία της 2^{ης} Αναθεώρησης. Σε ότι αφορά την χημική κατάσταση των εν λόγω υδάτων έχει χαρακτηριστεί καλή με επίπεδο εμπιστοσύνης (1) δηλαδή χαμηλό. Η συνολική κατάσταση των υδάτων είναι κατώτερη της καλής σύμφωνα με τα στοιχεία της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑ. Σημειώνεται ότι δεν παρατίθενται στοιχεία μετρήσεων που να αφορούν τα θρεπτικά συστατικά, τις φυσικοχημικές ιδιότητες και τις χημικές ουσίες προτεραιότητας.

Β.2. Δεν εξετάζεται η χρήση της παράκτιας περιοχής ως αποδέκτη των τριών εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων (Δάτου, Ελευθερούπολης και Παλαιοχωρίου- Νικήσιανης) και οι πιέσεις που μπορεί να ασκηθούν σε έκτακτα καιρικά φαινόμενα στα παράκτια ύδατα. Επιπλέον για τις τρεις εγκαταστάσεις υπάρχει καθορισμένος αποδέκτης που είναι η γειτονική στις εγκαταστάσεις τάφρος και από εκεί η Κεντρική τάφρος και το υδατικό σύστημα Αγγίτη -Στρυμόνα.

Γ. Στην ενότητα 13.2 Προβλήματα εκπόνησης και τρόποι επίλυσης καταγράφεται ότι «ένα σημαντικό ζήτημα αποτελεί και η διαπίστωση ενδεχόμενων επιπτώσεων στις παράκτιες περιοχές μελέτης. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η εύρεση, με μεγαλύτερη λεπτομέρεια, της κίνησης των νερών στον κόλπο της Καβάλας, ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων με μεγαλύτερη ακρίβεια για τις επιπτώσεις που δύναται να υπάρχουν στις παράκτιες περιοχές. Άλλωστε, η κίνηση των υδάτινων μαζών είναι από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τα φυσικο-χημικά χαρακτηριστικά μιας παράκτιας θαλάσσιας περιοχής. Μια πρώτη προσέγγιση δίνεται στην παρούσα μελέτη στο κεφάλαιο 9.3 των επιπτώσεων. Ωστόσο προτείνεται μια περισσότερο ενδελεχής διερεύνηση του φαινομένου της κίνησης των υδάτων στον κόλπο της Καβάλας».

IV.Συμπέρασμα εισήγησης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η υπηρεσία μας έχει σοβαρές επιφυλάξεις σε ότι αφορά τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις που θα προκαλέσει η διοχέτευση των πλημμυρικών απορροών στην παράκτια περιοχή του κόλπου Καβάλας και για τους λόγους που έχουν εκτεθεί στο σημείο ΙΙΙ γνωμοδοτεί αρνητικά για την έγκριση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Η Επιτροπή Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης μετά από διαλογική συζήτηση και έχοντας υπόψη τις διατάξεις: α) του άρθρου 164 και 177 του Ν.3852/2010, β) του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 1650/86, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του Παρ. 2 & 3 του Ν.3010/2002 και γ) το άρθρο 1 παρ. 4 του Ν. 4014/2011, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Γνωμοδοτεί κατά της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: 'Αντιπλημμυρική προστασία περιοχής Τεναγών- Φιλίππων Ν Καβάλας- Δράμας-Σερρών'. (ΠΕΤ 2204749119)

Η παρούσα απόφαση έλαβε α/α 78/2024

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- 1. ΔΕΛΗΣΤΑΜΑΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**
- 2. ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**
- 3. ΜΟΛΛΑ ΙΣΑ ΡΙΤΒΑΝ**

ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΠΑΤΑΚΑΚΗΣ

4. ΑΜΟΥΤΣΚΑ ΙΜΠΡΑΧΗΜ
5. ΧΑΤΖΗ ΜΕΜΕΤ ΡΙΤΒΑΝ
6. ΚΑΤΣΟΓΡΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
7. ΔΑΛΚΙΤΖΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
8. ΜΠΑΧΑΡΙΔΟΥ ΦΑΝΗ
9. ΜΠΟΔΟΥΡΟΓΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
10. ΚΑΣΑΠ ΑΧΜΕΤ
11. ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ
12. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ